

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

07 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2016, declarat de avocatul Briceac Andrei în numele părții vătămate Struc Oleg, în cauza penală în privința lui

Baranov Radu Ion, născut la 20 iunie 1978, originar r-nul Ungheni, s. Măcărești și domiciliat or. Ungheni, str. Boico, 2, ap. 8.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.07.2014 - 27.05.2016;

Instanța de apel: 27.06. - 23.11.2016;

Instanța de recurs: 27.01. - 07.06.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 27 mai 2016, Baranov Radu, a fost liberat de răspundere penală pe art. 309/1 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Oleg Struc privind încasarea prejudiciului moral a fost admisă parțial, fiind încasat de la Baranov Radu în folosul lui Oleg Struc prejudiciul moral în sumă de 20000 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt*, că Baranov Radu, fiind angajat al MAI prin Ordinul Ministrului Afacerilor Interne al R. Moldova nr.153 ef. din 30 aprilie 2003, activând în funcția de inspector al Grupei antidrog din cadrul Secției poliției criminale al CP Ungheni, deținând gradul special „locotenent major de poliție”, fiind astfel în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal „persoană publică”, adică: „funcționar public cu statut special, persoană investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice și să îndeplinească activități de interes public”, contrar prevederilor art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, în vigoare pentru Republica Moldova din 12.09.1997 care prevede că: „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”, la 29 iulie 1994, care prevede că: „Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante”, încălcând grav și prevederile art. 4 din Legea cu privire la poliție a R. Moldova nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 care stipula că: „în activitatea sa poliția mizează pe respectarea personalității cetățenilor, constituind un garant al apărării demnității, drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime”, cât și prevederile art. art. 14, 15 din aceeași Lege care reglementează condițiile și limitele aplicării forței, mijloacelor speciale și a armei de foc de către colaboratorii de poliție, precum și prevederile pct. 15 lit. f), g), m), 16 lit. a), b) Codul

de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 481 din 10 mai 2006 și a atribuțiilor sale de serviciu, care îl obligau să nu aplice forța fizică, decât pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, să acționeze cu integritate și respect față de populație, să nu aplice, să încurajeze sau să tolereze acte de tortură tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să respecte Legislația R. Moldova, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim a săvârșit un act de tortură în privința cet. Struc Oleg în următoarele circumstanțe.

La 14 februarie 2007, aproximativ la ora 17.00, Struc Oleg care se afla în stare de arest în incinta Izolatorului de detenție preventivă a CP Ungheni, fiind bănuțit de organul de urmărire penală din teritoriu, de săvârșirea unui act de huliganism agravat și vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, aflându-se totodată sub jurisdicția Statului, a fost escortat de către angajații Izolatorului de detenție preventivă, pentru a avea o întrevedere și discuții pe marginea condițiilor de detenție, către biroul de serviciu al comisarului-adjunct de atunci al CP Ungheni, Botnariuc Lilian, care se afla la etajul 2 al instituției.

Drept urmare, Struc Oleg aflându-se pe holul etajului 2 al CP Ungheni, unde aștepta să intre în biroul de serviciu al comisarului-adjunct, Botnariuc Lilian, în timp ce era încătușat la mâini de mâinile plutonierului de poliție, Burlacu Grigore, care îl escorta, a fost lovit cu piciorul în cutia toracică, de către inspectorul Secției poliție criminale al CP Ungheni, Baranov Radu care trecea pe alături.

Exact după această lovitură, polițistul Baranov Radu manifestând în continuare un comportament nerespectuos în raport cu onoarea și demnitatea persoanei în cauză și urmărind scopul intimidării și umilirii lui Struc Oleg pentru faptul că ar fi încercat să se plângă conducerii sale pentru condițiile de detenție, răzbunării și pedepsirii pentru multiplele adresări instituțiilor superioare împotriva acțiunilor pretins ilegale ale colaboratorilor de poliție față de persoana sa și nu în ultimul rând influențării și determinării acestuia de a-și recunoaște vina pentru crimele incriminate lui, i-a mai aplicat lui Struc Oleg o lovitură cu mâna peste cap în așa fel ca el să se lovească cu capul de perete, care avea denivelări, după care i-a mai aplicat o lovitură și cu piciorul peste cap, exact în aceeași parte cu care s-a lovit de perete fapt de la care numitul de la durerile suportate a căzut jos la pământ.

Drept urmare, aflându-se la pământ și neavând posibilitatea efectivă de a se apăra de lovituri, deoarece era încătușat, Struc Oleg fiind în continuu amenințat de către Baranov Radu cu repetarea unor asemenea tratamente față de el, în cazul în care nu-și va recunoaște vina, a mai fost lovit de mai multe ori de către același polițist cu picioarele în partea stângă a abdomenului.

Ulterior, după ce polițistul a încetat loviturile cu picioarele în direcția lui Struc Oleg și acesta s-a ridicat în picioare de la pământ, a mai fost lovit încă o dată cu piciorul peste cap de către Baranov Radu, fapt de la care Struc Oleg din nou s-a lovit cu capul de acel perete, de care s-a lovit anterior.

În circumstanțele menționate, în urma acțiunilor violente cu caracter de tortură întreprinse de către polițistul Baranov Radu, prin aplicarea de lovituri cu mâinile,

picioarele și loviri cu capul de perete, cet. Struc Oleg i-au fost cauzate vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății sub formă de excoriații în regiunea parietală pe dreapta.

La fel, în urma acțiunilor ilegale ale lui Baranov Radu, cet. Struc Oleg în afară de vătămările corporale suportate i-au fost cauzate dureri și suferințe fizice puternice și traume psihologice de intensitate ușoară, manifestate prin dereglări de somn, cefalee, anxietate sporită, hipervigilență, tensionare, instabilitate emoțională sentimentul inferiorității și umilinței, care au determinat scăderea nivelului de autoapreciere.

3. Avocatul Briceac Andrei în numele părții vătămate Struc Oleg, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie calificate corespunzător acțiunile inculpatului, cu dispunerea încasării din contul lui Baranov Radu în beneficiul lui Struc Oleg a prejudiciului moral în sumă de 300000 lei.

În susținerea cerințelor invocate, apelantul a invocat următoarele aspecte:

- prima instanță a aplicat greșit prevederile art. 60 Cod penal, or, potrivit alin. (8) art. 60 Cod penal „Prescripția nu se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război, infracțiuni de tortură, tratament inuman sau degradant sau alte infracțiuni prevăzute de tratatele internaționale la care R. Moldova este parte, indiferent de data la care au fost săvârșite”;

- prima instanță urma să aplice norma corespunzătoare pentru a constata că termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală a lui Baranov Radu nu a expirat;

- fapta săvârșită de inculpat a fost calificată greșit, deoarece efectiv, fapta săvârșită de inculpatul Baranov Radu se încadrează în componența prevăzută de art. 309/1 alin. (3) Cod penal, în particular, fiind aplicabile 2 agravante:

a) art. 309/1 alin. (3) lit. a) Cod penal, *cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, handicapului fizic sau psihic ori altui factor.*

Infracțiunea a fost săvârșită în privința lui Struc Oleg, profitând de starea de neputință cunoscută și evidentă a acestuia, în momentul maltratării lui Struc Oleg, acesta era încătușat și doborât la pământ, inculpatul cunoștea și profita de situația în care se afla Struc Oleg și de faptul că acesta nu era în stare să îi opună rezistență, la momentul maltratării lui Struc Oleg, acesta suferea de tuberculoză pulmonară.

Inculpatul a profitat de starea gravă a sănătății lui Struc Oleg și de faptul că acesta era sleit de puteri, aceste împrejurări fiind constatate și probate de acuzare.

b) art.309/1 alin. (3) lit. f) Cod penal, *de o persoană cu înaltă funcție de răspundere.*

Atât în partea descriptivă a rechizitoriului, cât și în dispozitivul acestuia acuzarea a indicat că, Baranov Radu a săvârșit infracțiunea activând în funcția de inspector al Grupei antidrog din cadrul Secției poliției criminale, deținând și gradul special „locotenent major de poliție”, fiind astfel în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal „*persoană publică*”;

- partea vătămată Struc Oleg, a intentat acțiune civilă prin care a solicitat încasarea de la inculpat a sumei de 300000 lei cu titlu de prejudiciu moral, pe când instanța a dispus încasarea sumei de 20000 lei, astfel suma încasată de prima instanță nu corespunde exigențelor unei satisfacții echitabile, fiind disproporționată gravității suferințelor cauzate lui Struc Oleg;

- soluția primei instanțe în latura civilă este neîntemeiată în condițiile în care însăși prima instanță a constatat gravitatea suferințelor la care a fost supusă partea vătămată, or, în prezentul caz este evident comportamentul agresiv al inculpatului, precum și seriozitatea faptei, fiind evident gradul de lezare a drepturilor lui Struc Oleg;

- acordarea unei compensații echitabile lui Struc Oleg se impune și în contextul obligației pozitive a statului de a garanta un remediu efectiv victimei torturii, în condițiile art. 3, 13 din CțEDO;

- acordarea unei sume bănești cu titlu de compensație morală pentru prejudiciul suportat de Struc Oleg este o condiție obligatorie pentru ca acesta să fie decăzut din calitatea sa de victimă. O compensație disproporționat de mică i-ar da dreptul acestuia să se considere în continuare victimă, corespunzător, Struc Oleg poate să se adreseze ulterior la Curtea de la Strasbourg pentru a cere constatarea calității sale de victimă a încălcării drepturilor lui prevăzute de art. 3 din CțEDO și încasarea unei compensații echitabile, doar că într-o asemenea situație, despăgubirea va trebui să fie achitată de stat și nu de către inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2016, a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat, că prima instanță a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii reținute în sarcina lui rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

5. Avocatul Briceac Andrei în numele părții vătămate Struc Oleg, fără a invoca temei concret prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând dezacordul cu încetarea procesului penal intentat în privința inculpatului Baranov Radu în baza art. 60 Cod penal, cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și cu latura civilă, specificând în susținerea cerințelor, motive similare celor din cererea de apel.

6. Asupra recursului ordinar declarat de apărare a depus referință procurorul, solicitând să fie dispusă inadmisibilitatea acestuia, deoarece motivele invocate de recurent nu se încadrează în temeiurile stipulate la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru considerentele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să

decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sunt aplicabile circumstanțelor cauzei sau când nu este descrisă și argumentată esența încălcării.

Analizând cererea de recurs ordinar declarată de apărare, Colegiul constată că titularul acesteia nu a invocat în drept, careva din temeiurile stipulate de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă din contextul acesteia rezultă critica recurentului sub aspectul pct. 6), 12) al normei citate supra, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazul în care instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

În contextul ce urmează, Colegiul va puncta raționamentele care au stat la baza inadmisibilității recursului declarat.

Într-un prim aspect, este relevant de a specifica că, decizia recurată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art. 6 din CțEDO și dă răspuns la toate argumentele apelantului expuse în cererea de apel.

Respectiv, Colegiul nu poate să achieseze argumentele precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Or, aici urmează a se reține că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale de încetare a procesului penal, adică așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că urmează a fi menținută încetarea procesului penal în privința lui Baranov Radu în baza art. 309¹alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal, verificând suplimentar materialele dosarului, specifică că judecând apelul instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței primei instanțe.

În desfășurarea aceleiași idei, instanța de recurs relevă că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde

temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului declarat de apărare, cu menținerea sentinței de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Pe de altă parte, raportat la criticele apărării, Colegiul constată că aceasta se referă preponderent la chestiunile de încetare greșită a procesului penal în baza art. 60 Cod penal, încadrare greșită a acțiunilor inculpatului și soluționarea greșită a acțiunii civile.

Față de argumentele nominalizate, Colegiul penal amintește, că aceste motive au format obiectul judecării în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o motivare corespunzătoare și argumentată, iar soluția de menținere a sentinței de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, instanța de recurs o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând decizia atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, în sensul că nu se identifică existența și a altor motive care analizate din oficiu să ducă la casare, urmează a se constata că recursul declarat de acesta este vădit neîntemeiat.

Mai mult, Colegiul penal se raliază la raționamentele punctate în partea descriptivă a deciziei instanței de apel cu referire la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Baranov Radu și susține, că potrivit ordonanței procurorului în Procuratura Ungheni, Toderița Veaceslav din 30 mai 2014 (f.d.27, 28, vol. IV), Baranov Radu a fost pus sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309/1 alin. (1) Cod penal, în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Totodată, potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În ședința de judecată nu a fost modificată acuzarea în sensul agravării ei în condițiile și cazurile prevăzute de art. 326 Cod de procedură penală, astfel prima instanță legal și întemeiat a judecat cauza în limitele învinuirii formulate.

Referitor la faptul, că prima instanță greșit a aplicat prevederile art. 60 Cod penal, Colegiul penal la fel raliază statuărilor instanței de apel enunțând următoarele considerente.

Infracțiunea reținută în sarcina inculpatului Baranov Radu prevăzută de art. 309/1 alin. (1) Cod penal, a fost săvârșită de către inculpat la 14 februarie 2007.

Având în vedere prevederile art. art. 16, 53 lit. g) 60 alin. (1) lit. b), (2) Cod penal, precum și art. 275 pct. 4), 332 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sancțiunea art. 309/1 alin. (1) Cod penal, la data săvârșirii infracțiunii se pedepsea cu închisoare de până la 5 ani, astfel se califică ca fiind infracțiune mai puțin gravă.

De la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309/1 alin. (1) Cod penal, au trecut mai mult de 5 ani, astfel, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, instanța de apel corect a considerat, că prima instanță a adoptat o soluție justă în aspectul nominalizat.

Totodată, instanța de apel corect a reținut, că modificările indicate la alin. (8) art. 60 Cod penal, au fost operate prin Legea nr. 252 din 08 noiembrie 2012, în vigoare din 21 decembrie 2012, pe când 5 ani de la săvârșirea infracțiunii reținute au

expirat încă la 14 februarie 2012, până la intervenirea modificărilor art. 60 alin. (8) Cod penal.

Reținând prevederile art. art. 8, 10 Cod penal, instanța de apel corect a constatat, că fapta infracțională a fost săvârșită la 14 februarie 2007, când prevederile art. 60 Cod penal erau mai favorabile comparativ cu modificările introduse prin Legea nr. 252 din 08 noiembrie 2012, în vigoare de la 21 decembrie 2012, astfel că prima instanță corect s-a condus și a aplicat prevederile legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Cu referire la latura civilă, Colegiul penal enunță, că având în vedere prevederile art. art. 219 alin. (4), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel corect a conchis, că despăgubirile solicitate în sumă de 300000 lei sunt exagerat de mari, astfel prima instanță corect a apreciat prejudiciul moral cauzat în sumă de 20000 lei ținând cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate Struc Oleg prin acțiunile infracționale ale inculpatului Baranov Radu, de gradul de vinovăție al făptuitorului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea părții vătămate, precum și a ținut cont de împrejurările indicate, urmând și scopul ca evaluarea prejudiciului moral solicitat să nu fie subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără justă cauză, sumă care în viziunea instanței de apel este suficientă și reală.

În acest aspect, instanța de apel corect a reținut, că prin Hotărârea CEDO din 14 decembrie 2012 pronunțată în cauza Struc contra Moldovei, partea vătămată Struc Oleg a beneficiat deja de o compensație bănească în sumă de 8000 euro, cu titlu de prejudiciu moral, pentru acțiunile de tortură aplicate în privința acestuia.

În consecință, statuând asupra faptului că titularul recursului nu a invocat careva argumente temeinice privitor la pretensele erori admise de instanța de apel la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar hotărârea acestei instanțe este legală și întemeiată, fiind adoptată în corespundere cu prevederile prescise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Briceac Andrei în numele părții vătămate Struc Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui **Baranov Radu Ion**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 iulie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev